

• ЗІБРАННЯ ТВОРІВ •

МІЛОРАД ПАВИЧ

ЕРОТИЧНІ ІСТОРІЇ

Харків
«Фоліо»
2026

СИНІЙ ПІТ

У ті кілька перших днів у Вашингтоні мені весь час хотілося зняти із себе штани. Через вогкість і спеку вони весь час прилипали до тіла.

Мені тоді вже виповнилося 14 років, і мене відіслали самого на кілька місяців з Європи до тітки у Вашингтон. Вона мешкала поблизу Коннектикут-авеню в цегляному будинку. Дідо Джо, як тільки мене побачив, сказав тітці:

— Цей хлопець швидко росте, треба буде витратити на нього трохи грошей. Маєш йому купити кросівки й штани, бо за два місяці він з усього виросте.

Поки він говорив, у кімнаті раптово стало темно, і я здригнувся.

— Не бійся, — сказав дідо Джо і засміявся, — це опосум. Він приходить до нашого вікна пити молоко.

Дідо Джо був рябий, мов зміїне яйце, був моїм двоюрідним братом і мав заледве сім років. Він тільки-но почав ходити до школи. Я ніколи не питав, чому його так дивно називають. Тітчина квартира була крихітна, тому коли в неї щоп'ятниці боліла голова, біль сягав чи не середини лісу за домом. Помешкання знаходилося на першому поверсі й виходило, як і сусідні будинки, на високий зелений ліс, сповнений вологою, білками й опосумами.

Наступного дня дідо Джо потягнув мене «подивитися, що пишуть у лісі». І справді, на стовбурах були прибиті

некрологи, оголошення про оренду житла і всілякі інші повістки. На одній рукою був написаний номер телефону і текст:

7 EARLS WANTED!

— Що це значить? — запитав я діда Джо.

— Ти що, не вмієш читати?

— Умію, але кому це знадобилися «сім графів»?

— Ну ти й дурний! Поворуши мізками. Уяви, що твоя думка — камінчик, і нею ти мушиш попасти в інший камінчик і загнати його в лунку!.. Яка сьома літера алфавіту?

Я почав рахувати, загинаючи пальці:

— Ей, бі, сі, ді, і, еф, джі... сьома літера G, — сказав я.

— А тепер склади до купи! G+earls = girls!

— Значить, потрібні дівчата. Для чого?

— Хто їх знає.

І тут у лісі залунала чарівна тиха музика. Я вражено спитав:

— Що це?

— Це Аусенція.

— Що?

— Аусенція. Так зветься одна наша сусідка, а ще пісня з якогось фільму, тому вона її часто ставить і слухає. Вона з Ліми. Про неї розказують одну історію. Я її не дуже зрозумів, а ще прізвисько Аусенції. Її називають Глибокою горлянкою.

— А чому?

— Не знаю. Мама каже, що так негарно говорити. Аусенція колись була черницею, але її згвалтували, і вона пішла з монастиря.

Дідо Джо ніяково всміхнувся й розповів дещо дивне, що, певна річ, я зрозумів, а він, котрий розповідав, — ні. Він був ще надто сопливий.

Тоді ми побачили ще одне оголошення, прибите до стовбура.

G   WANTED!

Я не хотів питати, що значить це оголошення, а зірвав його і забрав із собою.

Удома я витягнув його з кишені й додав: G +eyes wanted! Отже, GUYS WANTED, що значить — потрібні хлопчики. Удома не було нікого — ні тітки, ні діда Джо, тож я набрав номер, що був в оголошенні, і мені відповів глибокий гарний голос. Я не міг розібрати, чоловічий він чи жіночий, поки не почув:

— Слухаю, Аусенція. Хто мене питає?

— Я за оголошенням, — відповів я.

Сміх на тому кінці дроту, і потім:

— Не дрочи, коли говориш зі мною.

Мов ошпарений, я витягнув руку з кишені, де тримав її за звичкою. Знову сміх.

— Як ви дізналися? — ледве зміркував я, що сказати.

— Дурненький, як, ти гадаєш, я дізналася? Бачу тебе через вікно! Приходь, домовимось. Як я й писала в оголошенні, ти мені потрібен.

— Для чого? — спитав я перелякано.

— Не бійся, я тебе не з'їм. Для однієї гуманітарної місії мені потрібен удаваний шаман.

— А що таке шаман?

— Щось на зразок індіанського чаклуна. Приходь завтра о шостій вечора.

«Клац».

І все.

Само собою, я нічого не сказав ні діду Джо, ні тітці, коли наступного дня увечері пішов до Аусенції. Я легко її

знайшов, бо вона знову поставила ту мелодію. Вона мешкала у величезній порожній кімнаті, де була тільки скриня, стілець і підвішений до стелі гамак із великими вічками, сплетений з мотузок двох кольорів. Поріг її кімнати вимовляв різні слова. Коли я заходив, він сказав: «Аж!»

На скрині горіла свічка, хоча був білий день. На стіні висіла барвиста накидка, які носять в Андах священники. Крім того, була ще така сама шапочка в оранжевих кольорах. Аусенція сиділа в гамаку й через соломинку пила з маленького гарбуза чай. Вона дала мені знак сісти на скриню й мовчати, поки не скінчиться пісня.

У неї були накачані силіконом губи, пряме волосся, мов чорна трава, і не було віку. На голові вона мала чоловічий капелюх, а на нозі каблучку. Вона дивилася крізь мене своїми вузькими очима, гарними до болю. Здавалося, що під пончо у неї чоловічі груди, а стан був оголений, і видно було пупець, помальований у червоне. Вона пахла білим чаєм. Було таке враження, що вона завжди тут сидить і живе у своїх скляних вечорах, а в іншу пору її ніколи немає. Ніби живе в тій частині дня, в якій повинна.

Щойно пісня скінчилася, вона вимкнула магнітофон, обернулася і одним неймовірним, точним і сильним плювком загасила свічку переді мною.

— Ти бачив?

— Що?

— Те, чого і ти мусиш навчитися. Пам'ятай, що головне спочатку набрати достатньо слини в роті. Тоді, потренувавшись, зможеш її вистрелити далеко й точно в ціль.

— А що за ціль?

— Ціль у тому, щоб ти мені допоміг.

— А що я за це буду мати?

— Грошей не отримаєш, але якщо в тебе є якісь клопоти й труднощі, я можу допомогти. Це буде платою. А тепер

іди і не приходь, поки не навчишся пострілом слини з рота попадати в щілину в замку. Домовилися?

І я пішов додому, якщо так можна було назвати тітчину квартиру. І тренувався. Старанно тренувався. Прикріпив на дереві в лісі бляшанку з-під пива і плював у дірку. Через тиждень знову пішов до Аусенції і плювком загасив свічку, яка горіла, чекаючи на мене, на її скрині.

— Гарний початок, — сказала Аусенція і посадила мене біля себе в гамак. — Чудово, тепер я маю розповісти тобі одну невеличку історію, важливу для нашої справи. Високо в горах над Лімою жив сеньйор Евсебіо, чаклун. Носив ось таку накидку й шапочку, які ти бачиш тут на стіні. Щочетверга на «чаклунському базарі» він сидів на бочці, і ми, дівчатка різного віку, від п'яти до тринадцяти років, приходили дещо йому показати. Ми стояли одна за одною і, коли підходила наша черга, розстібалися, задирали пончо й показували йому груди. Він їх оцінював, обмацував, пощипував соски і, якщо був задоволений, казав: чудово! або: дуже, дуже добре, або: буде ще краще, не хвилюйся, вони ростуть! — і давав кожній по монетці. Та іноді він казав: це нікуди не годиться! Ти мало стараєшся! — І такий не давав нічого.

Деякі з заможних батьків, коли довідалися, куди ходять щочетверга їхні доньки, намагалися перешкодити цьому. Давали дітям гроші, щоб не ходили. Тоді Евсебіо перестав давати нам монетки. А ми все одно приходили, і ті гроші, що діставали від батьків, віддавали сеньйору Евсебіо.

Сьогодні я розумію, що він знав, як дівчаток, котрі були найслабшими у цій такій важливій для жінки справі, примусити розвиватися й виростити якщо й не заavidні перса, то принаймні соски, мов ягоди ожини. А тебе я взяла за помічника, щоб ти тут виступив у ролі дона Евсебіо.

Тому що й тут дівчаткам страшенно бракує когось, хто б нагадав їм, що треба розвиватися. Я тебе навчу, як він це робив. Візьми оті ножиці й відріж у мене кілька волосків. Тільки якомога довших. Тепер на якийсь час забудь про себе, бо в тому, що ти зараз робитимеш, важливий не ти, а жіноча істота, котрій ти допоможеш дещо збагнути у власному розвитку.

Аусенція скинула з себе пончо, і моїм очам відкрилися її груди: пласкі, але з величезними сосками, що стирчали, мов пальці. Ті соски мали щось таке, наче два хребці, верхній, круглий і більший, і нижній, вужчий, ніби якась шия. Ті два її гриби були темно-фіолетові з малиновим відтінком. Вона мені сказала зробити дві петлі з волосків і надягнути на її соски.

Коли я це зробив, звеліла затягнути петлі, але обережно, щоб її не поранити. Потім вона знову надягла пончо, і на сьогодні це було все. Вона провела мене без зайвих слів, сказала прийти завтра знову і поставила свою пісню.

Тієї ночі я не спав. І чого я тільки не робив із собою.

Я ледве дочекався вечора й пішов до Аусенції. Її поріг сказав: «Тяжко!», наче йому заболіло, коли я наступив на нього. Аусенція стояла посеред кімнати, коло її ніг на підлозі була тарілка, повна різнокольорових предметів, що здалека скидалися на цукерки й шоколадки.

— Що це? — спитав я.

— Це ти.

— Я?

— Так. Точніше, це твої енергії, злі та добрі. Ось у цьому камені заховане твоє завтра, у цьому — твої бажання, отут — майбутні хвороби твоїх ніг, а це твоя голова. Оце зелене — твій чоловічий член. І так далі.

— Я не вірю. Звідки все це тут, у тебе?

— Значить, ти не зрозумів. Добре. У природі існує багато мов. Людина їх поволі забувала — століттями й тисячоліттями, доки в неї не залишилася лише одна говірка, мова людей. Одна з тих забутих мов потрібна буде нам для нашої справи. Тому ця тарілка тут. У ній різними барвами представлені чимало тих мов, що їх люди вже не пам'ятають. Ти теж не пам'ятаєш. Я не буду тобі пояснювати, як вони потрапили в мою тарілку. Скажу тільки, що привезла їх з Анд. Тепер іди до лісу, зірви два листки з будь-якого дерева і принеси їх у роті. Вони тобі замінять мови, які ти забув ще задовго до народження.

Коли я приніс листки, вона сказала:

— Оця ось штука з кістки, загорнена в полотно, — це твій нюх. Його треба навчити, щоб він заговорив однією з тих забутих мов, щоб відчув, коли в поті жінки чи чоловіка з'явиться страх.

І опустила листок на блакитний згорток. Потім підійшла до свого гарбуза, помішала в ньому соломинкою і дала мені понюхати. Пахло чимось гірким і різким.

— Запам'ятай цей запах.

— Що це?

— Це «синій піт» — запах страху. Коли його відчуєш, знатимеш, що той, від кого так пахне, злякався. А знаючи, будеш поводитися так, як треба.

— Оцей другий згорток у рожевому — то твій розум. Треба буде його розворушити. Йому доведеться працювати двома мовами, а не одною. Але я маю на увазі не англійську чи іспанську. Ідеться про оті забуті мови. Ти знаєш, що таке комп'ютерна миша?

— Знаю. Вона має клік.

— Так. Але має і подвійний клік. Ось так повинен працювати твій розум.

І Аусенція опустила листок на той згорток.

ЗМІСТ

Синій піт	3
Дев'ять дощів	15
Любовна наука з острова Лесбоса	19
Оповідання про траву	32
Рак	34
Скорпіон	38
Водолій	46
Корчма «Біля семи грудей»	57
Єднання все ж таки можливе	64
Оповідь служниці Селени	75
Сторінки, вирвані з однієї книги	78
Оповідь про брата і сестру	84
Чотири листи	90
Колесо фортуни	94
Коханці	98
Злагода	105
Випрасуване волосся	110
Довге нічне плавання	116
«Веджвудський» чайний сервіз	121
Одинадцятий палець(лист до мертвих)	128
Душі купуються востаннє	139
Ліжко на трьох	143
Оповідь про душу і тіло	149
Приймак	152
Повість про Петкутина і Калину	162
Мінотай ненавидить майбутнє	171
Імператриця	176
Це що, дощ?	179
Чи любила ваша сестра перегони?	183
Він стріляє так, ніби грає	185
Каїрський сон пані Лемпільської	189